

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๗/๒๕๕๙

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ประกอบกับประเทศไทยได้ให้การรับรองหลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (The International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes) ในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๓๔ (WHA ๓๔.๒๒) และในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๖๓ (WHA ๖๓.๒๓) ที่ประชุมมีมติให้แต่ละประเทศปรับปรุงหลักเกณฑ์การควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กให้เป็นกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร. 1.2.3.4.5.6

ชุกคำศัพท์
ช่างรับ
ชดเชย
อำนวยการ
วิเทศ
ปร. ๕ (๖๔)
๘

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ./....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ประกอบกับประเทศไทยได้ให้การรับรองหลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (The International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes) ในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๓๔ (WHA ๓๔.๒๒) และในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๖๓ (WHA ๖๓.๒๓) ที่ประชุมมีมติให้แต่ละประเทศปรับปรุงหลักเกณฑ์การควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กให้เป็นกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“ผู้นำเข้า” หมายความว่า ผู้นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ผู้จำหน่าย” หมายความว่า ผู้ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ทางการค้า

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น หรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ทางการค้า

“ข้อความ” หมายความว่า การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร รูป รอยประดิษฐ์ ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมาย หรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ส่งเสริมการตลาด” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่มุ่งหมายเพื่อการจำหน่าย สร้างภาพลักษณ์ หรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กหรืออาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ทางการค้า

“หน่วยบริการสาธารณสุข” หมายความว่า สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสภาวิชาชีพ และให้หมายความรวมถึงองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไรและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านสุขภาพแม่และเด็ก และองค์กรวิชาชีพด้านสาธารณสุข

“องค์กรวิชาชีพด้านสาธารณสุข” หมายความว่า คณะกรรมการวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ แพทยสภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม สภาการพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ทันตแพทยสภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม สภาเภสัชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม สภากายภาพบำบัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด สภาเทคนิคการแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ สภาการแพทย์แผนไทยตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย สภาการสาธารณสุขชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน หรือสภาวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“บุคลากรด้านสาธารณสุข” หมายความว่า บุคลากรทุกสาขาอาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการสาธารณสุข และให้หมายความรวมถึงอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการสาธารณสุขด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการควบคุม
การส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก” มีชื่อย่อว่าคณะกรรมการ “คสทท.” ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนแปดคน ได้แก่ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา เลขานุการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เลขานุการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และปลัดกรุงเทพมหานคร
 - (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสภาการพยาบาล สภาการสาธารณสุขชุมชน ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย
 - (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไรและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านสุขภาพแม่และเด็ก ด้านสิทธิเด็ก และด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ ด้านละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการสื่อสารการตลาดและด้านกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน
- ให้อธิบดีกรมอนามัย เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมอนามัยแต่งตั้งข้าราชการกรมอนามัย จำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้บริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือได้รับประโยชน์ทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการเกี่ยวกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรืออาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก
- (๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตำแหน่งเดียวกันแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน รัฐมนตรีจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีมีคำสั่งให้ออก เพราะบกพร่อง มีความประพฤติเสื่อมเสีย ไม่สุจริต ต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นมีหน้าที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบและมีสิทธิเข้าชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียง

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการในการเฝ้าระวังการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(๓) ให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรี ในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการอาจขอให้หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลใด จัดส่งเอกสารทางวิชาการหรือสถิติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก และมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร ข้อมูล หลักฐาน หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๓ ให้กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน รณรงค์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

(๒) จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก เสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กของกรมอนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) เป็นศูนย์ข้อมูลกลางในการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุน รณรงค์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ
มอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

หมวด ๒
การควบคุมการส่งเสริมการตลาด

ส่วนที่ ๑
อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

มาตรา ๑๕ ห้ามผู้ใดโฆษณาอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

มาตรา ๑๕ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กของผู้ผลิต
ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ต้องมีข้อความเช่นเดียวกับ
ข้อความตามที่ปรากฏในฉลากอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วย
อาหาร โดยไม่ปรากฏข้อความที่เป็นการกล่าวอ้างทางโภชนาการและสุขภาพ และต้องมีข้อมูล
ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลค่าใช้จ่ายและปริมาณในการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก
ในภาพรวม

(๒) ข้อควรระวังจากการเตรียมหรือการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก
หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และรายละเอียดในการจัดทำข้อมูลตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

ช่องทางในการให้ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๖ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กของผู้ผลิต
ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน แก่บุคลากรด้านสาธารณสุข
ต้องมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับ ทั้งนี้ หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี
ประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ ในการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ห้ามผู้ผลิต
ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจกหรือให้คูปองลดราคา ขยายพวง แลกเปลี่ยนหรือให้ส่วนลด ของรางวัล
ของขวัญหรือสิ่งอื่นใด เพื่อจูงใจให้ซื้ออาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(๒) แจกอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวอย่างอาหารสำหรับทารก
และเด็กเล็ก ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

(๓) ให้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก สิ่งของ หรือสิ่งอื่นใดแก่หญิงตั้งครรภ์ หญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกหรือเด็กเล็ก หรือบุคคลในครอบครัวที่มีทารกหรือเด็กเล็ก

(๔) ติดต่อหญิงตั้งครรภ์หรือหญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกหรือเด็กเล็กไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือแนะนำให้ใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือเพื่อ สื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ประสงค์จะมอบหรือให้สิ่งของ อุปกรณ์ หรือของใช้แก่หน่วยบริการสาธารณสุข สิ่งของ อุปกรณ์ หรือของใช้ดังกล่าวจะต้องไม่มีเชื้อ ตรา หรือสัญลักษณ์ของอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือชื่อ ตรา หรือสัญลักษณ์จะต้องไม่สื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

มาตรา ๑๙ ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ให้หรือเสนอว่าจะให้ของขวัญ เงิน สิ่งจูงใจ หรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคลากร ด้านสาธารณสุข

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการให้ตามประเพณีหรือธรรมเนียมจรรยา ทัณฑ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน จัดหรือให้การสนับสนุนในการจัดการประชุม อบรม หรือสัมมนาด้านวิชาการเกี่ยวกับ อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กแก่หน่วยบริการสาธารณสุข บุคลากรด้านสาธารณสุข หญิงตั้งครรภ์ หรือหญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกหรือเด็กเล็ก เว้นแต่เป็นการสนับสนุนองค์วิชาชีพด้านสาธารณสุข ในการดำเนินการดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๑ ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน สาธิตหรือให้การสนับสนุนในการสาธิตการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ในหน่วยบริการสาธารณสุขหรือสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ทางการค้า หรือเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน ให้มีการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

มาตรา ๒๒ ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน บริจาคอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กให้แก่หน่วยบริการสาธารณสุขหรือบุคลากร ด้านสาธารณสุข

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการบริจาคอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ที่มีวัตถุประสงค์พิเศษเพื่อใช้สำหรับผู้ป่วยเฉพาะโรคหรือผู้ที่มีความผิดปกติของร่างกาย และการบริจาคในกรณีจำเป็นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริจาคมวรรคสองให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๓ การจัดทำหรือเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับสุขภาพแม่และเด็กของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ต้องไม่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุน ให้ใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม หรือสื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

ส่วนที่ ๒

อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

มาตรา ๒๔ ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ทำการส่งเสริมการตลาดอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กแก่บุคคลใด ๆ ในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสภาวิชาชีพไทย ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) แจกหรือให้คูปองลดราคา ขยายพวง แลกเปลี่ยนหรือให้ส่วนลด ของรางวัล ของขวัญหรือสิ่งอื่นใด เพื่อจูงใจให้ซื้ออาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(๒) แจกหรือให้อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวอย่างอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก สิ่งของ หรือสิ่งอื่นใด ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๒๕ ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ทำการส่งเสริมการตลาดอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก แก่หญิงตั้งครรภ์ หรือหญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกอายุไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๒๖ ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กด้วย

มาตรา ๒๗ ห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน สาธิตหรือให้การสนับสนุนในการสาธิตการใช้อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กในหน่วยบริการสาธารณสุข

หมวด ๓

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบเอกสาร สื่อโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด

ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้มีอำนาจบันทึกภาพหรือกระทำการอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือพยานหลักฐานด้วย

(๒) ยึดหรืออายัดเอกสาร สื่อโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ เอกสาร สื่อโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๒๘ (๒) ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจสั่งทำลายหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ไม่ปรากฏเจ้าของ หรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้ยึดหรืออายัด

(๒) ในกรณีที่ไม่มีการดำเนินคดีและผู้เจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี

(๓) ในกรณีที่มีการดำเนินคดี โดยผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลไม่ได้พิพากษาให้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้ชำระค่าปรับ หรือวันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดโฆษณาอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๓๓ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ หรือให้ข้อมูลตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๓๔ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๓๕ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๓๘ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๓๙ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๔๐ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กแก่บุคลากรด้านสาธารณสุข โดยไม่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ ประกอบกับมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๑ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดมอบหรือให้สิ่งของ อุปกรณ์ หรือของใช้แก่หน่วยบริการสาธารณสุข โดยปรากฏชื่อ ตรา หรือสัญลักษณ์ของอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือการใช้ชื่อ ตรา หรือสัญลักษณ์นั้น ส่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๘ ประกอบกับมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๒ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดให้หรือเสนอว่าจะให้ของขวัญ เงิน สิ่งจูงใจ หรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคลากร ด้านสาธารณสุข อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๓ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดจัดหรือให้การสนับสนุนในการจัดการประชุม อบรม หรือสัมมนาด้านวิชาการเกี่ยวกับอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ ประกอบกับมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๔ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง (๓) หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติกรตาม มาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๒ ให้อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมอนามัยมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหา ไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบที่คณะกรรมการ กำหนด และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งและผู้ผู้นั้นยินยอม ให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมอนามัยมอบหมาย ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕ (๑) และ (๒) และให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาด
อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ประกอบกับประเทศไทยได้ให้การรับรองหลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (The International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes) ในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๓๔ (WHA ๓๔.๒๒) และในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๖๓ (WHA ๖๓.๒๓) ที่ประชุมมีมติให้แต่ละประเทศปรับปรุงหลักเกณฑ์การควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กให้เป็นกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กเพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

๒.๑ โครงสร้างกฎหมาย แบ่งเนื้อหาสาระของร่างพระราชบัญญัติฯ ออกเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

(๑) หมวด ๑ คณะกรรมการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(๒) หมวด ๒ การควบคุมการส่งเสริมการตลาด

(๓) หมวด ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

๒.๒ วันใช้บังคับกฎหมาย กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เนื่องจากต้องมีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่หลายประการ เพื่อให้หน่วยงานมีระยะเวลาในการเตรียมการ (ร่างมาตรา ๒)

จงทำเสร็จ
นางส้อย
น.ศ.น.
คุณศิริพร
วิเศษ
ปร: 12/24
P

เรื่องเสร็จที่ ./....

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาด
อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ประกอบกับประเทศไทยได้ให้การรับรองหลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (The International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes) ในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๓๔ (WHA ๓๔.๒๒) และในการประชุมสมัชชาอนามัยโลกครั้งที่ ๖๓ (WHA ๖๓.๒๓) ที่ประชุมมีมติให้แต่ละประเทศปรับปรุงหลักเกณฑ์การควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กให้เป็นกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กเพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

๒.๑ โครงสร้างกฎหมาย แบ่งเนื้อหาสาระของร่างพระราชบัญญัตินี้ ออกเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

- (๑) หมวด ๑ คณะกรรมการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก
- (๒) หมวด ๒ การควบคุมการส่งเสริมการตลาด
- (๓) หมวด ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่
- (๔) หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

๒.๒ วันใช้บังคับกฎหมาย กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เนื่องจากต้องมีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่หลายประการ เพื่อให้หน่วยงานมีระยะเวลาในการเตรียมการ (ร่างมาตรา ๒)

๒.๓ บทนิยาม

กำหนดบทนิยามศัพท์ต่าง ๆ เพื่อความชัดเจนในการใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓) และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (The International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes) ดังนี้

- กำหนดบทนิยาม “ทารก” และ “เด็กเล็ก” เพื่อกำหนดขอบเขตของถ้อยคำ โดยบทนิยาม “ทารก” หมายความว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุสิบสองเดือน ส่วนบทนิยาม “เด็กเล็ก” หมายความว่า เด็กอายุเกินสิบสองเดือนจนถึงสามปี

- กำหนดบทนิยาม “อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก” และ “อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก” เพื่อย่อคำโดยอ้างอิงการขึ้นทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร เนื่องจากอาหารทั้งสองประเภทอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยอาหารด้วย

- กำหนดบทนิยาม “ผู้ผลิต” “ผู้นำเข้า” “ผู้จำหน่าย” “โฆษณา” “ข้อความ” “ส่งเสริมการตลาด” เพื่อกำหนดขอบเขตของถ้อยคำและความหมายให้ชัดเจนแน่นอน

- กำหนดบทนิยาม “หน่วยบริการสาธารณสุข” เพื่อให้ชัดเจนว่าต้องการให้หมายถึงสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสภาวิชาชีพ และให้หมายความรวมถึงองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไรและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านสุขภาพแม่และเด็ก และองค์กรวิชาชีพด้านสาธารณสุข

- กำหนดบทนิยาม “องค์กรวิชาชีพด้านสาธารณสุข” เพื่อให้ชัดเจนว่าต้องการให้หมายถึง คณะกรรมการวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ แพทยสภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม สภากาชาดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ทันตแพทยสภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม สภาเภสัชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม สภากายภาพบำบัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพกายภาพบำบัด สภาเทคนิคการแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ สภากาชาดแพทยแผนไทยตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย สภากาชาดสาธารณสุขชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน หรือสภาวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

- กำหนดบทนิยาม “บุคลากรด้านสาธารณสุข” เพื่อให้ชัดเจนว่าต้องการให้หมายถึงบุคลากรทุกสาขาอาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการสาธารณสุข และให้หมายความรวมถึงอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการสาธารณสุขด้วย

๒.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔)

๒.๕ คณะกรรมการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก (หมวด ๑)

(๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา

ระบบในการเฝ้าระวังการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก ให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศ ให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรี ในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และขอให้หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลใดจัดส่งเอกสารทางวิชาการหรือสถิติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับ (ร่างมาตรา ๕ ถึงร่างมาตรา ๑๐)

(๒) สำนักงานเลขานุการ กำหนดให้กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน รณรงค์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมการส่งเสริมการตลาด จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดเสนอต่อคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๖ การควบคุมการส่งเสริมการตลาด (หมวด ๒)

(๑) อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก (ส่วนที่ ๑)

- กำหนดห้ามผู้ใดโฆษณาอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก เนื่องจาก การโฆษณาเพื่อจูงใจให้เลือกใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กแทนนมแม่มีผลกระทบต่อทั้งด้าน สุขภาพอนามัยและเศรษฐกิจ (ร่างมาตรา ๑๔) อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ ได้กำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กได้ โดยการให้ข้อมูลต้องมี ข้อความเช่นเดียวกับข้อความตามที่ปรากฏในฉลากอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ตามกฎหมายว่าด้วยอาหารโดยไม่ปรากฏข้อความที่เป็นการกล่าวอ้างทางโภชนาการและสุขภาพ พร้อมทั้งจะต้องมีข้อมูลค่าใช้จ่ายและปริมาณในการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กในภาพรวม และข้อควรระวังจากการเตรียมหรือการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก โดยการให้ข้อมูลและ ช่องทางในการให้ข้อมูลต้องเป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๕) ส่วนการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน แก่บุคลากรด้านสาธารณสุข ต้องมี หลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับด้วย (ร่างมาตรา ๑๖) นอกจากนี้ ในการจัดทำหรือเผยแพร่ข้อมูล ทางวิชาการเกี่ยวกับสุขภาพแม่และเด็กจะต้องไม่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุน ให้ใช้อาหาร สำหรับทารกและเด็กเล็กไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม หรือสื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับอาหารสำหรับ ทารกและเด็กเล็กด้วย (ร่างมาตรา ๒๓)

- กำหนดควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก โดยห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ดำเนินการ แจกหรือให้คูปองลดราคา ข่ายพ่วง แลกเปลี่ยนหรือให้ส่วนลด ของรางวัล ของขวัญหรือสิ่งอื่นใด เพื่อจูงใจให้ซื้ออาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ห้ามแจกอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือ

ตัวอย่างอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ห้ามให้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก สิ่งของ หรือสิ่งอื่นใดแก่หญิงตั้งครรภ์ หญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกหรือเด็กเล็ก หรือบุคคลในครอบครัวที่มีทารกหรือเด็กเล็ก และห้ามติดต่อหญิงตั้งครรภ์หรือหญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกหรือเด็กเล็ก ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือแนะนำให้ใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือเพื่อสื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก (ร่างมาตรา ๑๗)

- ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบริการสาธารณสุข และบุคลากรด้านสาธารณสุข ได้กำหนดควบคุมผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ในการมอบหรือให้สิ่งของ อุปกรณ์ หรือของใช้ การให้ของขวัญ เงิน สิ่งจูงใจ หรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคลากรด้านสาธารณสุข การจัดหรือให้การสนับสนุนในการจัดการประชุม อบรม หรือสัมมนาด้านวิชาการเกี่ยวกับอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กแก่หน่วยบริการสาธารณสุข บุคลากรด้านสาธารณสุข หญิงตั้งครรภ์ หรือหญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกหรือเด็กเล็ก การสาธิต หรือให้การสนับสนุนในการสาธิตการใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กในหน่วยบริการสาธารณสุข หรือสถานที่อื่นใด การบริจาคมอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กให้แก่หน่วยบริการสาธารณสุข หรือบุคลากรด้านสาธารณสุข ที่จะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเชื่อมโยงให้เข้าใจว่าหน่วยบริการสาธารณสุข และบุคลากรด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสาธารณสุขยังเลือกใช้อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และเป็นการป้องกันมิให้มีการจูงใจบุคลากรด้านสาธารณสุขให้มีความเอนเอียงที่จะให้การสนับสนุนต่อผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก (ร่างมาตรา ๑๘ ถึงร่างมาตรา ๒๒)

(๒) อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก (ส่วนที่ ๒)

การควบคุมอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก ได้กำหนดห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวแทน ทำการส่งเสริมการตลาดอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กแก่บุคคลใด ๆ เฉพาะในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสภากาชาดไทย ในลักษณะของการแจกหรือให้คุปองลดราคา ขายพ่วง แลกเปลี่ยนหรือให้ส่วนลด ของรางวัล ของขวัญหรือสิ่งอื่นใด เพื่อจูงใจให้ซื้ออาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือการแจกหรือให้อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก หรือตัวอย่างอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก สิ่งของ หรือสิ่งอื่นใด ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม (ร่างมาตรา ๒๔) กำหนดห้ามทำการส่งเสริมการตลาดอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก แก่หญิงตั้งครรภ์ หรือหญิงที่มีบุตรซึ่งเป็นทารกอายุไม่เกินหกเดือน (ร่างมาตรา ๒๕) อีกทั้งได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์การควบคุมในกรณีอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก มาใช้ในกรณีอาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก ได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหาร การมอบหรือให้สิ่งของ อุปกรณ์ หรือของใช้ การให้ของขวัญ เงิน สิ่งจูงใจ หรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคลากรด้านสาธารณสุข (ร่างมาตรา ๒๖) และห้ามการสาธิตหรือให้การสนับสนุนในการสาธิตการใช้อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็กในหน่วยบริการสาธารณสุข (ร่างมาตรา ๒๗)

๒.๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ (หมวด ๕)

(๑) เพื่อให้การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างเรียบร้อย ได้กำหนดอำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ เอกสาร สื่อโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ในกรณีมีเหตุ

อันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้มีอำนาจบันทึกภาพหรือกระทำการอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือพยานหลักฐาน ยึดหรืออายัดเอกสาร สื่อโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มีหนังสือเรียกให้บุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๒๘)

(๒) กำหนดให้มีบัตรประจำตัวสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อแสดงตัวขณะปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๒๙)

(๓) กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๘ บทกำหนดโทษ (หมวด ๖)

(๑) กำหนดมาตรการในการลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีโทษปรับและจำคุก (ร่างมาตรา ๓๒ ถึงร่างมาตรา ๔๕)

(๒) กำหนดให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๒ กรณีห้ามผู้ใดโฆษณาอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก (ร่างมาตรา ๔๖)

๒.๙ บทเฉพาะกาล

กำหนดบทบัญญัติรองรับในวาระเริ่มแรกที่ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕ (๑) และ (๒) และให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๗)